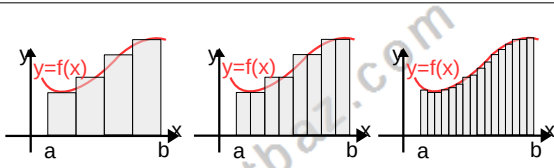

İNTEGRAL

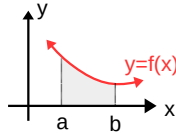
İNTEGRAL HESABI-ALAN HESABI

İNTEGRAL İLE ALAN HESABI

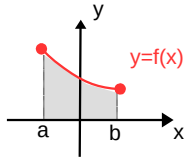
Şekilde $y=f(x)$ eğrisiyle x eksenine altında kalan alanı bulmak için eğrinin altında kalan bölgeyi dikdörtgenlere ayırır ve bu alanları toplayarak bir Riemann toplamı elde ederiz. Elde edilen Riemann toplamına integral hesabının temel teoremini uygulayarak aşağıdaki sonuçları çıkarırız

ALAN HESABI

$f:[a,b] \rightarrow \mathbb{R}$ süreklili f fonksiyonu ile $x=a$, $x=b$ ve Ox eksenine arasında kalan bölgenin alanı $\int_a^b |f(x)| dx$ ile hesaplanır.

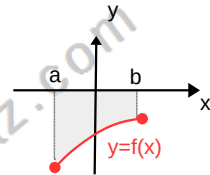
Taralı alan $\int_a^b f(x) dx$

UYARI 1

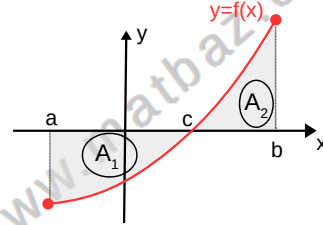
Not $f(x) < 0$ ise

Taralı alan $-\int_a^b |f(x)| dx$

UYARI 2

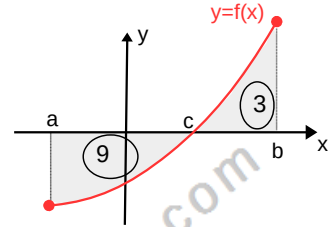
$[a,b]$ aralığında $f(x)$ işaret değiştiriyorsa, fonksiyon parçalara ayrılır.

Taralı toplam alan $= A_1 + A_2$
 $= \int_a^b |f(x)| dx = -\int_a^c f(x) dx + \int_c^b f(x) dx$

UYARI 3

Şekildeki taralı bölgelerin alanları verilmiştir

Soru 1 $\int_a^b f(x) dx = ?$

İstenen alanların işaretli (cebirel) toplamı olup cevap $-9+3=-6$ olur

Soru 2 $[a,b]$ aralığında Ox eksenine ve $y=f(x)$ eğrisiyle sınırlı alan kaç br^2 dir?

İstenen toplam alanlar olup integralle ifadesi $\int_a^b |f(x)| dx$ ve eşiti $9+3=12$ olur

Alan sorularını çözmek için uygun şekli çizeriz, gerekirse integralleri parçalar ve uygun aralıklarda integralleri hesaplarız

Örnek...1 :

$y=x+3$ doğrusu $x=-1$, $x=2$ doğruları ve x eksenine arasında kalan alan kaç br^2 dir?

$\frac{21}{2}$

İNTEGRAL

İNTEGRAL HESABI-ALAN HESABI

Örnek...2 :

$y = x^2$ parabolü, $y = 0$ ve $x = 2$ doğrularının sınırladığı kapalı bölgenin alanı kaç br^2 ?

$\frac{8}{3}$

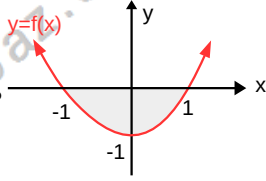
Örnek...3 :

$y = 3 - \frac{x^2}{3}$ eğrisi ile ox eksenini arasında kalan kapalı bölgenin alanı kaç br^2 dir?

12

Örnek...4 :

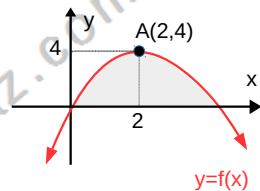
Şekildeki $y=f(x)$ parabolü ve x eksenini arasında kalan taralı alan kaç birim karedir?

$\frac{4}{3}$

Örnek...5 :

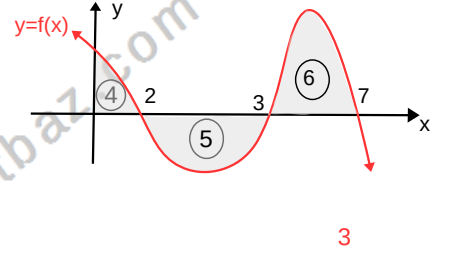
Şekildeki tepe noktası A olan $y=f(x)$ parabolü ile x eksenini arasında kalan alan kaç birim karedir?

$\frac{32}{3}$

Örnek...6 :

Grafiği verilen $y=f(x)$ fonksiyonu için $\int_0^2 x \cdot f(x^2+3) dx = ?$

Örnek...7 :

$y = 9x - x^2$ eğrisi $x = -1$ ve $x=1$ doğruları ve ox eksenini arasında kalan bölgenin alanı kaç br^2 dir.

9

Örnek...8 :

$y = x^2$, $y = \frac{8}{x}$ ve $x=5$ doğrusu ve x eksenini arasında kalan alanı hesaplayınız

$\frac{8}{3} + \frac{8 \ln 5}{2}$

İNTEGRAL

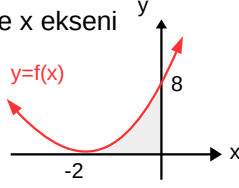
İNTEGRAL HESABI-ALAN HESABI

DEĞERLENDİRME 1

- 1) $y=x+1$ doğrusu $x=0$, $x=3$ doğruları ve x eksenini arasında kalan alan kaç br2 dir?

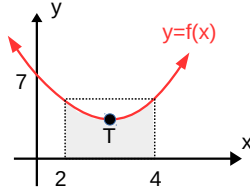
$\frac{15}{2}$

- 2) Şekildeki $y=f(x)$ parabolü ve x eksenini arasında kalan alan kaç birim karedir?

$\frac{16}{3}$

- 3) Şekildeki tepe noktası $T(r,6)$ olan $y=f(x)$ parabolü ile $x=2$ ve $x=4$ ve x eksenini arasında kalan alan kaç birim karedir?

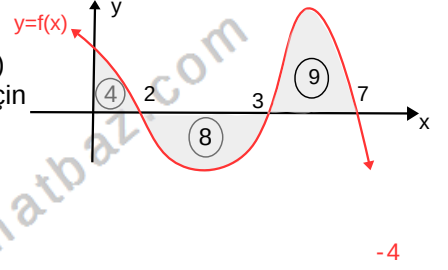

$12\frac{2}{27}$

- 4) $y = 4 - x^2$ eğrisi $x = 1$ ve $x=3$ doğruları ve Ox eksenini arasında kalan bölgenin alanı kaç br2 dir

4

- 5) Grafiği verilen $y=f(x)$ fonksiyonu için $\int_0^2 x \cdot f'(x) dx$

- 6) $y=x^2-2x$ parabolü $x=1$ ve $x=5$ doğruları ve x eksenini arasında kalan alanı hesaplayınız.

$\frac{56}{3}$

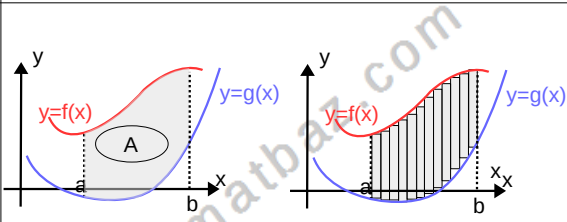
- 7) $y = \frac{5}{x}$, $x=e$ ve $x=e^{19}$ doğruları ve x eksenini arasında kalan alanı hesaplayınız

90

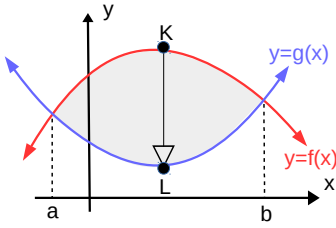
İNTEGRAL

İNTEGRAL HESABI-ALAN HESABI

İKİ EĞRİ ARASINDA KALAN ALAN

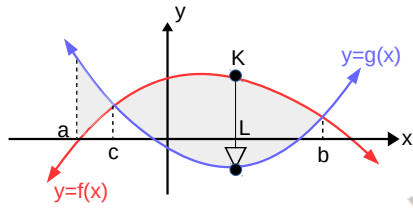
İki eğri arası alan bulunurken grafikler arasındaki alan yine dikdörtgenlere bölünerek alan Riemann toplamına dönüştürülür.

Genel olarak eğriler arasındaki alanı bulmak için grafikler çizildikten sonra Oy eksenine paralel KL şeridi çizilir. Bu şeridi kendisine paralel olarak kaydırarak bölgeyi taradığımızda üst ve hep $y = f(x)$ eğrisi üzerinde alt ucu da hep $g(x)$ eğrisi üzerinde değişmesi gerekir. Şekli inceleyiniz

Bu durumda alan $A = \int_a^b |f(x) - g(x)| dx$ olur.

Aksi takdirde integrali parçalamak gerekir

Taralı alanlar toplamı
$$\int_a^b |f(x) - g(x)| dx = \int_a^c (f(x) - g(x)) dx + \int_c^b (g(x) - f(x)) dx$$

Örnek...9 :

$y = x^2$ eğrisi ile $y = x + 12$ doğrusu arasında kalan kapalı bölgenin alanı kaç br^2 dir?

$\frac{343}{6}$

Örnek...10 :

$y = x^2 - 14$ ve $y = 4 - x^2$ parabolleri arasında kalan kapalı bölgenin alanı kaç br^2 dir

72

Örnek...11 :

$y = x^2$ ve $y = x^4$ eğrileri arasında kalan alanı bulunuz.

$\frac{4}{15}$

İNTEGRAL

İNTEGRAL HESABI-ALAN HESABI

Örnek...12 :

$y=x^3$ ve bu eğriye $x=1$ de çizilen teğeti arasında kalan bölgenin alanını

$$\frac{27}{4}$$

Örnek...13 :

$y= \sqrt{x}$ ve $y=x-2$ doğrusu ve x eksenini arasında kalan alanı bulunuz.

$$\frac{18-2\sqrt{2}}{3}$$

Örnek...14 :

$\int_0^4 \sqrt{16-x^2} dx$ integralini hesaplayınız.

$$4\pi$$

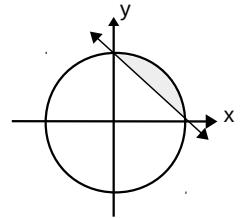
Örnek...15 :

$\int_0^{\frac{\sqrt{2}}{2}} (\sqrt{1-x^2}-x) dx$

$$\frac{\pi}{8}$$

Örnek...16 :

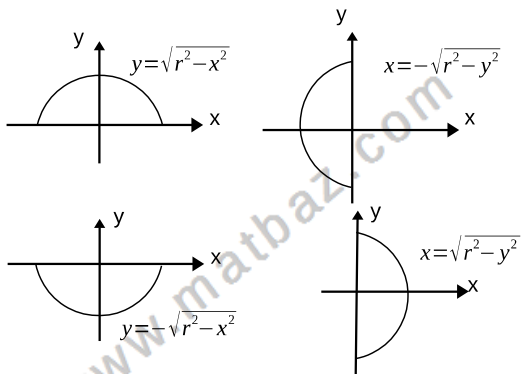
Şekildeki merkezli dairenin çapı 12 birimdir. taralı alanı integrale ifade ediniz

$$\int_0^6 (\sqrt{36-x^2}-6+x) dx$$

Hatırlatma

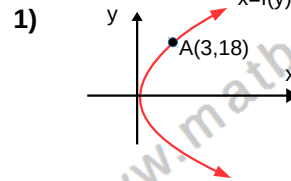
Standart çember denklemini kullanarak aşağıdaki bağıntıları elde ederiz

X=F(Y) VE Y EKSENİYLE SINIRLANDIRILMIŞ ALANLAR

Örnek...1 :

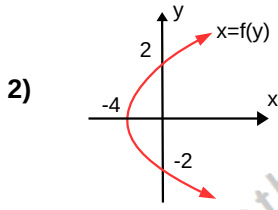
$x=f(y)$ fonksiyonları parabol denklemlerini yazınız

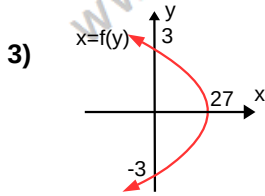
$$x = \frac{y^2}{108}$$

İNTEGRAL

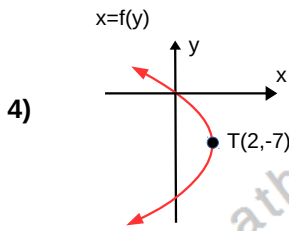
İNTEGRAL HESABI-ALAN HESABI

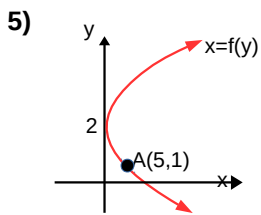
$$x = \frac{y^2}{4}$$

$$x = -3y^2 + 27$$

$$x = \frac{-2}{49}(y^2 + 14y)$$

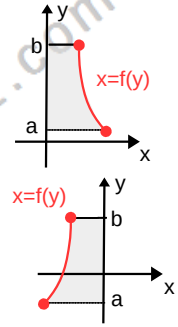
$$x = 5(y-2)^2$$

Y EKSENİNDE ALAN HESABI

$$\text{Taralı alan} = \int_a^b f(y) dy$$

UYARI 1
Not $x=f(y) < 0$ ise

$$\text{taralı alan} = - \int_a^b f(y) dy$$

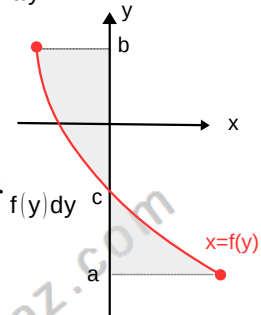

UYARI 2

[a,b] aralığında $f(y)$ işaret değiştiriyorsa, fonksiyon parçalara ayrılır

Taralı toplam alan

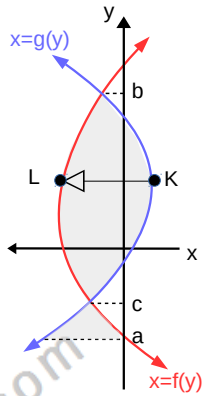
$$= \int_a^b |f(y)| dy = \int_a^c f(y) dy - \int_c^b f(y) dy$$

İKİ EĞRİ ARASINDA KALAN ALAN

$$\text{taralı alan} = \int_a^b |g(y) - f(y)| dy$$

$$\int_a^c (f(y) - g(y)) dy + \int_c^b (g(y) - f(y)) dy$$

UYARI

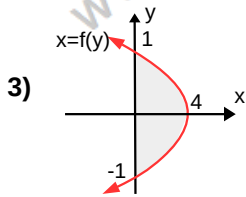
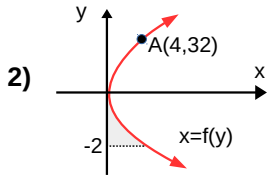
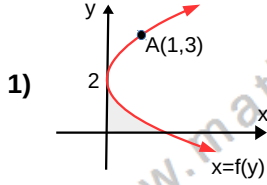
$y=f(x)$ eğrisi verilip y eksenini ile sınırlı bölgenin alanı sorulduğunda sıklıkla verilen fonksiyonun tersiyle işlem yaparız.

İNTEGRAL

İNTEGRAL HESABI-ALAN HESABI

Örnek...2 :

Verilen parabol ve y eksenine sınırlanmış taralı alanı bulunuz

Örnek...3 :

$y=e^x$ eğrisi $y=1$, $y=e$ ve y eksenini arasında kalan alan kaç birim karedir?

Örnek...4 :

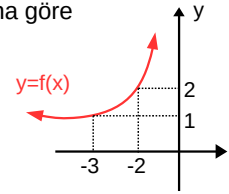
$y = \ln x$ eğrisi, $y = 1$ ve $y = 3$ doğruları ve Oy eksenini arasında kalan kapalı bölgenin alanı kaç br^2 dir?

$e^3 - e$

Örnek...5 :

Grafiği verilen $y=f(x)$ fonksiyonuna göre

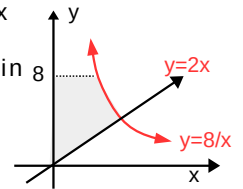
$$\int_{-3}^{-2} f(x) dx + \int_1^2 f^{-1}(x) dx \text{ kaçtır?}$$

-1

Örnek...6 :

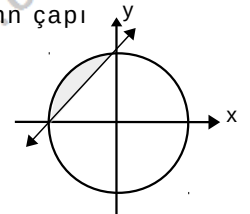
Grafiği verilen $y=2x$ ve $y=8/x$ fonksiyonları ve y eksenini arasında kalan taralı bölgenin alanı kaç birim karedir?

$4 + 8 \ln 2$

Örnek...7 :

Şekildeki merkezli dairenin çapı 14 birimse taralı alanı integrale ifade ediniz

$$\int_{-7}^0 (\sqrt{49-x^2} - x - 7) dx$$

$\frac{8}{3}$

$\frac{1}{96}$

$\frac{16}{3}$

1

İNTEGRAL

İNTEGRAL HESABI-ALAN HESABI

DEĞERLENDİRME 2

- 1) $y=x^2$ veya $y=2x+8$ doğrusu arasında kalan alanı bulunuz.

36

- 2) $y=x^2$ veya $y=4x-x^2$ arasında kalan alanı bulunuz.

$\frac{32}{3}$

- 3) $y=x^3$ veya $y=x^4$ arasında kalan alanı bulunuz.

$\frac{1}{20}$

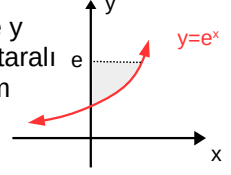
- 4) $f(x)=x^2$ ve $g(x)=(x-2)^2$ ile x eksenini arasında sınırlı bölgenin alanı kaç br² dir.

$\frac{2}{3}$

- 5) $\int_{-2}^2 \sqrt{4-x^2} dx = ?$

2π

- 6) $y=e^x$ fonksiyonu $y=e$ ile y eksenini arasında kalan taralı bölgenin alanı kaç birim karedir?

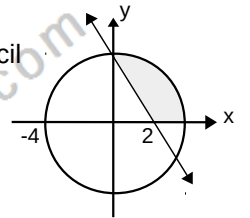

1

- 7) $x = -y^2 + 6$ parabolü ile $x = y$ doğrusu tarafından sınırlanan kapalı bölgenin alanı kaç br² dir?

$\frac{125}{6}$

- 8) Şekilde doğru ile merkezli daire arasındaki taralı bölgenin alanını integralle ifade ediniz

$$\int_{-7}^0 \left(\sqrt{16-y^2} - 2 + \frac{y}{2} \right) dy$$

İNTEGRAL

İNTEGRAL HESABI-ALAN HESABI

- 9) $y = \frac{27}{x}$ ve $y = x^2$ eğrileri ve $y = 16$ doğrusu arasında sınırlı bölgenin alanı kaç birim karedir?

$$\frac{74}{3} + 54 \ln\left(\frac{3}{4}\right)$$

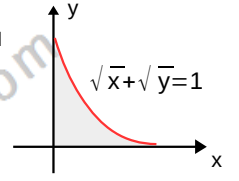
- 10) $y = -x^2 + x + 6$ ile $y = x + 2$ doğrusu arasında kalan alanı bulunuz.

$$\frac{32}{3}$$

- 11) $y = x^3$ fonksiyonu $x = 1$ noktasındaki normali ve $x = 0$ doğrusu ile sınırlanmış bölgenin alanı kaç birim karedir?

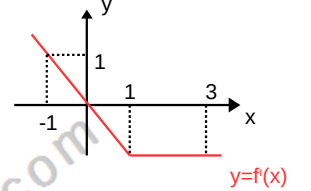
$$\frac{11}{12}$$

- 12) $\sqrt{x} + \sqrt{y} = 1$ bağıntısıyla birinci bölgede sınırlı bölgenin alanı kaç birim karedir?

$$\frac{1}{6}$$

- 13) Şekilde $y = f(x)$ fonksiyonunun türevinin grafiği verilmiştir. $f(0) = 3$ ise $f(3)$ kaçtır?

$$\frac{1}{2}$$

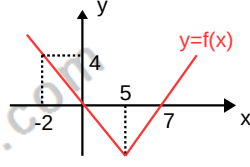
- 14) $f(x) = \sqrt{x-2}$, $g(x) = x^2 + 2$ fonksiyonları ve $x = 18$ ile $y = 18$ doğruları ve eksenler arasında kalan bölgenin alanı kaç birim karedir?

$$\frac{716}{3}$$

İNTEGRAL

İNTEGRAL HESABI-ALAN HESABI

- 15) Şekilde $y=f(x)$ fonksiyonunun grafiği verilmiştir. Buna göre $\int_{-2}^7 |f'(x)| dx$ kaçtır?

24

- 16) $x=y^2$ parabolü ile $x=0$ ve $y=2$ doğruları arasında kalan bölgenin alanı kaç br^2 dir?

3/8

www.matbaz.com

- 17) $y=e^x$ eğrisi ile $y=6$ doğrusu ve oy eksenini arasında kalan kapalı bölgenin alanı kaç br^2 dir?

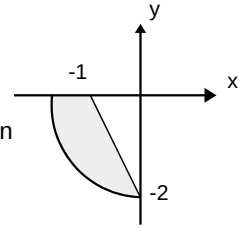
$6 \ln 6 - 5$

- 18) $x=y^2-4$ ile $y=3$ doğrusu ve y eksenini ile düzlemin 1. bölgesinde sınırlanmış bölgenin alanı kaç birim karedir?

$\frac{7}{3}$

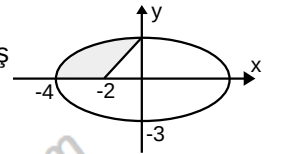
- 19)

Şekilde merkezi orjin olan dörtte bir çember yayı veriliyor. Doğru ile daire arasında kalan taralı bölgenin alanını integrale ifade ediniz

$$\int_{-2}^0 \left(\sqrt{4-y^2} - 1 - \frac{y}{2} \right) dy$$

- 20) Şekildeki merkezli elips ve doğru ile sınırlanmış bölgeyi integrale ifade ediniz.

$3\pi - 3$